

Tassunjälkiä metsänreunassa

Matoinen maailma

Eläinlääkäriin turinan toiveaihe oli puutiainen eli punkki, mutta erään äskettäisen juttutuokion ansiosta ehkä jätän punkkien ihmeellisen maailman kesälehteen ja nyt poraudumme syvemmälle parasiittien maailmaan. Tätä kirjoittaessa viime viikollakin oli vielä niin kylmää, että voisi kuvitella jäätyneiden pikkulintujen tipahtelevan puista 29 miinusasteessa. Etanavitsauksesta kärsineille sen sijaan on luvassa hyvä puutarhavuosi.

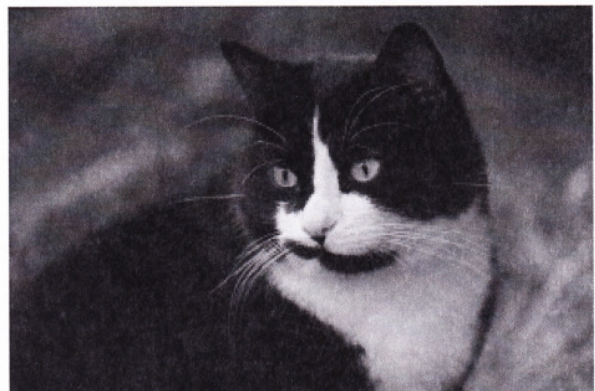

Kuva P.J.Lindström

Koiranomistajat yleensä muistavat esimerkiksi lemmikkiensä madotukset, ja syytä onkin, kun pelätään myyräkinokokki-nimellä kutsutun heisimatotartunnan leviämistä ulkomailta Suomeen. Echinococcus multilocularis on pitkään esiintynyt mm. Saksassa, jossa tämän vuoksi ei metsämarjoja ole lupa nauttia kuumentamatta. Tartunta aiheuttaa hengenvaarallisen loistaudin ihmiseen, ja vaatii elinikäisen lääkityksen. Leviämisen pelko on aiheellinen, loinen on hivuttautunut Tanskan kautta jo Etelä-Ruotsiin asti.

Mutta takaisin Nurmenkulmalle. Ei ole ollenkaan harvinaista, että muusta syystä nuorta aikuista kissaa vastaanotolle tuotaessa ilmenee ettei pentua ole madotettu lainkaan. Koetetaan muistaa, että madotus aletaan kolmiviikkoisilla pennuilla ja toistetaan parin viikon välein n. neljän kuukauden ikään asti, jolloin rokotukset on uusittu ja kissa on saanut hyvän alun elämälle.

Yksi yleisimmistä syistä soittoon eläinlääkärille on havainto ulkokissan heisimatotartunnasta. Jaokkeet, jotka ovat vaaleita, litteitä ja saattavat liikkua vielä kissasta poistuttuaankin, sittaantuvat kissan peräpäähän turkkiin. Tällöin useimmat omistajat rientävät apteekkiin hakemaan matolääkettä. Mirrix, joka on oiva apu kissanpennun suolinkaishäätöön, ei tehoa lainkaan aikuisen kissan heisimatotartuntaan. Pari muuta tahnamaista yleismatolääkettä tehoavat jonkin verran. Ilman reseptiä on saatavissa Drontal- tablettiä, joka on kerta-annoksena heisimatojen häätöön tarkoitettu. Reseptilääkkeissä on valinnanvaraa helpommin annosteltavan tabletin ja niskan pipetoitavan nestemäisen matolääkkeen välillä, vaikeasti lääkittävät kissat varsinkin hyötyvät niskan iholle laitettavasta valmisteesta.

Madottoman hyvinvoiva Rontti Käpynen Pirkkalantieltä Ruuholasta. Kuva Heikki Saarinen.

Vitsi on siinä, että kuureja on toistettava kuukauden-parin välein kissoille, jotka saalistavat jyrsijöitä ym. luonnoneläimiä. Heisimadot käyttävät jyrsijöitä ja lintuja ns. väli-isäntänä matkalla kohti kissaa jonka suolistossa lisääntyminen tapahtuu. Jaokkeet joutuvat luonnon kiertokulkuun, uusi hiiri saa kystamuodon elimistöönsä, kissa syö hiiren jne. Kissalla tämä Taenia taeniaformis-heisimato saattaa aiheuttaa huonokarvaisuutta ja alikuntoa, ja jaokkeet ovat todella ikävän näköisiä lemmikistä tipahdellessaan (kokemusta on). Ihmisen en tiedä saaneen tartuntaa kissan heisimadosta. Lapamadon kierto on taas eri tarina (kala-ihminen-vesieläimet-kala). Varsinainen ihmisen lapamato on kovasti harvinaistunut pakastamisen yleistyttyä ja hygienian muutenkin parannuttua maassamme.

Toivottavasti ette ruokapöydässä lukeneet tätä juttua, valitan tilapäistä ruokahalun alenemista jos näin kävi.

Sirkka Pyhälä

Tmi Eläinlääkäri Sirkka Pyhälän 20-v. juhlavuoden tiimoilta aloittaa lehdessä eläinlääkärin pakinapalsta. Toiveaiheita voi ehdotella myös osoitteeseen nurmenkulma.kylalehti@gmail.com.